

Sygn. akt III AUa 1206/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSA Iwona Szybka

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lipca 2015 r. w Ł.

sprawy **J. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o wyrównanie emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 30 lipca 2014 r. sygn. akt V U 3711/14

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 1206/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 27 marca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wobec stwierdzenia, że dotychczas wypłacane J. R. świadczenie emerytalne było następstwem błędu Zakładu, organ rentowy z urzędu przeliczył emeryturę od 1 października 2010 roku tj. za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę.

W odwołaniu z 23 kwietnia 2014 r. J. R. zakwestionował prawidłowość decyzji organu rentowego, wnosząc o jej zmianę, ponowne przeliczenie i zasądzenie na jego rzecz kwoty odpowiadającej należnemu mu pełnemu świadczeniu emerytalnemu za okres już od pierwszego miesiąca pobierania przez niego emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie argumentując, że sporna decyzja zapadła zgodnie z treścią art. 133 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zaskarżonym wyrokiem z 30 lipca 2014 r., sygn. akt: V U 3711/14, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił sporną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. R. prawo do przeliczenia emerytury od dnia 28 maja 2006 r. wraz z odsetkami.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

Dnia 21 kwietnia 2006 r. J. R., urodzony (...), złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Do wniosku załączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych. Podał w nim m.in., że w okresie od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. podlegał ubezpieczeniu z tytułu nauki zawodu jaką pobierał w Cechu (...) w R.. Do wniosku załączył zaświadczenie Cechu (...) w R. z 22 listopada 1979 r., potwierdzające naukę zawodu branży stolarskiej w zakładzie rzemieślniczym w okresie od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. Do wniosku J. R. załączył także świadectwa pracy na potwierdzenie okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Handlowym (...) S.A. w W. w okresie od 14 września 1989 r. do 26 września 1990 r., kiedy pracował na budowie eksportowej w ZSRR oraz w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w O. w okresie od 2 czerwca 1992 r. do 26 lutego 1993 r., kiedy pracował na budowie eksportowej w RFN.

Decyzją z 27 kwietnia 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał J. R. prawo do emerytury od 28 maja 2006 r. tj., od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenia z okresu od 1 stycznia 1996 r. do 31 grudnia 2005 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 168,04 %. Podstawa wymiaru emerytury 3.322,49 zł. obliczona została przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (168,04%) przez kwotę bazową (1977,20 zł). Wysokość świadczenia wyniosła 1941,08 zł. Organ rentowy uznał za udowodnione 33 lata i 5 miesięcy okresów składkowych, 1 rok okresów nieskładkowych.

Do stażu pracy organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresów zatrudnienia od:

1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r., od 14 września 1989 r. do 26 września 1990 r. od 2 czerwca 1992 r. do 26 lutego 1993 r. z uwagi na trwające postępowanie wyjaśniające. Organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego celem ustalenia podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wnioskodawcę w okresie od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r., zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.. Oddział ZUS w T. odpowiedział, iż nie może potwierdzić ubezpieczenia wnioskodawcy, gdyż w ewidencji tego Oddziału nie figuruje płatnik Zakład (...) branży stolarskiej S. K.. Po otrzymaniu tej informacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nie zwrócił się z kolejnymi wnioskami o poświadczenie ubezpieczenia wnioskodawcy do (...) Oddział we W. oraz do Oddziału w I., mimo adnotacji o konieczności wysłania dalszych zapytań do tych Oddziałów, dokonanej przez pracownika ZUS na wniosku.

Organ rentowy prowadził równoległe postępowanie wyjaśniające dotyczące potwierdzenia okresu ubezpieczenia J. R. w okresie od 14 września 1989 r. do 26 września 1990 r. i od 2 czerwca 1992 r. do 26 lutego 1993 r. Decyzją z 2 czerwca 2006 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przeliczył wnioskodawcy emeryturę w ten sposób, że doliczył mu okres zatrudnienia od 14 września 1989 r. do 26 września 1990 r. oraz od 2 czerwca 1992 r. do 26 lutego 1993 r. i przeliczył podstawę wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzenia z lat 1992 – 1993. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru oraz podstawa wymiaru emerytury nie uległa zmianie. Organ rentowy uznał za udowodnione 35 lat i 2 miesiące okresów składkowych, 1 rok okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyniosła 2016,83 złotych.

Decyzjami z 12 marca 2008 r., 13 marca 2009 r. i 15 marca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. dokonywał waloryzacji przysługującej J. R. emerytury.

Kolejny wniosek o emeryturę w związku z ukończeniem 65 – go roku życia J. R. złożył 20 maja 2011 r. Decyzją z 26 maja 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 28 maja 2011 r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenia wnioskodawcy z okresu od 1 stycznia 1996 r. do 31 grudnia 2005 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury oraz liczba okresów składkowych i nieskładkowych nie zmieniła się. Wysokość świadczenia wyniosła 2.458,14 złotych.

Decyzją z 15 marca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. dokonał waloryzacji przysługującej J. R. emerytury.

W dniu 7 października 2013 r. J. R. ponowił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniosek o doliczenie do stażu pracy okresu od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. Do wniosku dołączył zaświadczenie ZUS Inspektorat

we W., w którym wskazano, że J. R. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...), adres: P. ul. (...) w okresie od 1 stycznia 1964 roku do 31 grudnia 1966 roku jako uczeń. Jednocześnie wskazano, że podstawa wymiaru składek wynosiła w 1964 roku – 1.800 zł, 1965 roku – 3.840 zł, 1966 roku – 5.760 zł.

Decyzją z 28 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przeliczył emeryturę J. R. w ten sposób, że zmienił staż pracy. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 38 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 1 rok okresów nieskładkowych. Po zmianie stażu pracy emerytura od dnia 1 grudnia 2013 roku wyniosła 2799,20 złotych.

W dniu 13 listopada 2013 r. J. R. złożył wniosek o doliczenie stażu pracy i przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia. Do wniosku dołączył duplikat świadectwa pracy, z okresu jego zatrudnienia w (...) S.A. w W., zaświadczenie z 21 października 2013 r. o zatrudnieniu w (...) S.A. w O. w okresie od 2 czerwca 1992 r. do 26 lutego 1993 r. jako cieśla na budowie eksportowej w Niemczech oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z tego okresu.

Decyzją z 13 grudnia 2013 r. ZUS odmówił J. R. prawa do ponownego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem przedłożonych dokumentów.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że:

- decyzja z 27 kwietnia 2006 r. o przyznaniu emerytury uwzględnia okres zatrudnienia wnioskodawcy od 19 maja 1983 r. do 13 czerwca 1984 r.,

- decyzja z 2 czerwca 2006 r. o przeliczeniu emerytury uwzględnia okres zatrudnienia wnioskodawcy od 2 czerwca 1992 r. do 26 lutego 1993 r. W decyzji tej dokonano przeliczenia wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzenia osiągniętego w ww. okresie na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego 11 kwietnia 2006 r. przez Przedsiębiorstwo (...) S.A. w O.,

- decyzja z 26 maja 2011 r. o przyznaniu emerytury została wydana zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zawiera pouczenie o przysługujących środkach zaskarżenia. Wobec powyższego organ rentowy nie znalazł podstaw prawnych do ponownego rozpatrzenia wniosku, wskazując, że na 13 listopada 2013 r. wnioskodawca nie wniósł nic nowego do sprawy.

W dniu 31 grudnia 2013 r. J. R. złożył do organu rentowego pismo z prośbą o wyjaśnienie, dlaczego okresy zatrudnienia jako uczeń w zakładzie stolarskim oraz okres pracy na budowie eksportowej w poprzednich decyzjach były zaliczone jako okresy nieskładkowe, a dopiero od dnia 1 grudnia 2013 roku zostały mu zaliczone jako okresy składkowe i wyliczona została nowa wysokość emerytury. Wniósł również o przyznanie mu rekompensaty z tego powodu, że przez 8 lat pobierał zaniżoną emeryturę.

W dniu 3 marca 2014 r. ZUS ujawnił niedopłatę emerytury J. R. za okres od 1 października 2010 r. do 30 września 2013 r. w kwocie 5.705,20 złotych oraz z tytułu odsetek za opóźnienie za okres od 26 października 2010 r. do 25 kwietnia 2014 r. w kwocie 1.502,12 złote. Organ rentowy przyznał się do błędu w obliczeniu wysokości należnej wnioskodawcy emerytury, na skutek nie uwzględnienia okresu ubezpieczenia od dnia 1 stycznia 1964 r. do dnia 31 grudnia 1966 r., który to błąd nastąpił z winy pracownika. Decyzją z 27 kwietnia 2006 r. przyznano bowiem wnioskodawcy prawo do emerytury bez uwzględnienia okresu ubezpieczenia od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r., z uwagi na trwające postępowanie wyjaśniające.

Zaskarżoną decyzją z 27 marca 2014 r. wobec stwierdzenia, że dotychczas wypłacane świadczenie było następstwem błędu Zakładu, ZUS z urzędu przeliczył wnioskodawcy emeryturę od 1 października 2010 r. tj. za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc w którym zgłoszono wniosek o emeryturę oraz naliczył odsetki za okres od 26 października 2010 r. do 25 kwietnia 2014 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składki z 10 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1996 r. do 31 grudnia 2005

r. i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 168,04 %. Podstawę wymiaru obliczono przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 168,04 % przez kwotę bazową wynoszącą 1977,20 zł., co dało kwotę 3,322,49 zł. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono 38 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 1 rok okresów nieskładkowych. Emerytura wnioskodawcy po przeliczeniu i po waloryzacji wynosiła od 1 marca 2011 r. 2616,08 złotych, od 1 marca 2012 r. – 2687,08 złotych, od 1 marca 2013 r. – 2794,56 złote, od 1 marca 2014 r. – 2839,27 złotych.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie J. R. zasługuje na uwzględnienie. Sąd Okręgowy wskazał, że stanowisko organu rentowego co do braku możliwości wyrównania emerytury wnioskodawcy za dłuższy niż 3 letni okres, z uwagi na treść art. 133 ustęp 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie może zostać zaakceptowane, gdyż w przedmiotowej sprawie przepis ten w ogóle nie ma zastosowania. Sąd Okręgowy podzielił pogląd wyrażony w wyrokach Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2006 r. (sygn. akt: III BU 2/05, opubl. w OSNP 2007/1-2/23) i 4 czerwca 2012 r. (sygn. akt: I UK 18/12, opubl. w LEX nr 1250559). Choć bowiem zapis art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest nieprecyzyjny, to jednak należy przyjmować, że zakres tej normy prawnej nie obejmuje wszelkich nieprawidłowości postępowania organu rentowego. Jak wskazywał Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. I UK 18/12 błąd organu rentowego może być następstwem jego działania, a nie zaniechania. Zatem błędem w tym ścisłym rozumieniu może być jedynie odmowa przyznania świadczenia lub jego zaniżenie w wydanej decyzji. Nie jest nim natomiast bezczynność organu rentowego.

Sąd Okręgowy wskazał, że ubezpieczony po raz pierwszy składając wniosek o przyznanie emerytury w 21 kwietnia 2006 r. wniósł jednocześnie o zaliczenie okresu zatrudnienia w Cechu (...) w R. w zakładzie rzemieślniczym u S. K. od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. Przyznając J. R. prawo do emerytury decyzją pierwszorazową od 28 maja 2006 r. organ rentowy zaznaczył wprawdzie, że do stażu pracy nie doliczono ww. okresu zatrudnienia, ale to z uwagi na trwające w tym zakresie postępowanie wyjaśniające. Nie była to zatem ostateczna odmowa. Wręcz przeciwnie, ubezpieczony otrzymał wiadomość, że organ rentowy w przedmiocie spornego okresu zatrudnienia prowadzi postępowanie wyjaśniające. A co za tym idzie miał prawo oczekiwać, że po jego przeprowadzeniu organ rentowy wyda odrębną decyzję zależną od wyników tego postępowania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. Inspektorat w B. w celu potwierdzenia ubezpieczenia skarżącego w okresie od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. ograniczył się do zwrócenia li tylko do Oddziału ZUS w T.. Po uzyskaniu odpowiedzi o braku możliwości potwierdzenia ubezpieczenia wnioskodawcy organ rentowy nie podjął żadnych dalszych działań. W szczególności nie zwrócił się do Oddziału ZUS we W. ani w I.. Organ rentowy nie wydał żadnej decyzji odmawiającej definitywnie zaliczenia skarżącemu do okresu zatrudnienia okresu od stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r., uniemożliwiając mu tym samym dochodzenie zaliczenia tego okresu na drodze sądowej. Tym samym organ rentowy od 10 maja 2006 r. (data wpływu do informacji o braku możliwości potwierdzenia ubezpieczenia wnioskodawcy w spornym okresie) do 27 października 2013 r. pozostawał bezczynny. Dopiero decyzją z 28 października 2013 r. organ rentowy zaliczył skarżącemu do stażu pracy sporny okres zatrudnienia, po ponowieniu przez niego 7 października 2013 r. wniosku o zaliczenie ww. okresu do stażu pracy i przedłożeniu zaświadczenia wystawionego przez ZUS Inspektorat we W. z 25 września 2013 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że to rzeczą organu rentowego było, po przedłożeniu przez ubezpieczonego dokumentu (zaświadczenia z 22 listopada 1979 r.) potwierdzającego okres pobierania nauki zawodu w spornym okresie, ustalenie, czy podlegał on wówczas z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym w jednostkach organizacyjnych ZUS. Organ rentowy nie wywiązał się z tego obowiązku. Gdyby organ rentowy nie pozostawał bezczynny i zwrócił się do Oddziału ZUS we W., przy rozpoznawaniu pierwszorazowego wniosku o emeryturę w 2006 r., już wówczas uzyskałby wiedzę o podleganiu skarżącego ubezpieczeniom społecznym w okresie od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. Pozwoliłoby to skarżącemu otrzymanie wyższej emerytury, już od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Nie można bezczynności organu rentowego rozumieć tak samo jak wydania decyzji odmownej lub zaniżającej świadczenie, a więc jako błąd organu rentowego. Zwłoka w rozpoznaniu zgłoszonego wniosku ubezpieczonego nie jest równoznaczna z odmową przyznania lub podwyższenia świadczenia.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że ponowienie już wcześniej zgłoszonego wniosku o zaliczenie do stażu pracy tego samego okresu zatrudnienia, w sytuacji gdy organ rentowy nie odmówił definitywnie zaliczenia tego okresu, a nawet wprost wskazał, iż okres sporny nie został zaliczony z uwagi na trwające postępowanie wyjaśniające, nie jest wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Wnioskiem takim jest tylko wniosek złożony po wydaniu decyzji odmawiającej świadczenia lub przyznającej świadczenie w wysokości zaniżonej. W związku z powyższym podwyższenie wysokości świadczenia na skutek ponowienia przez zainteresowanego, wcześniej zgłoszonego i niezadowolonego wniosku nie jest ograniczone czasowo, niezależnie od długości okresu, jaki upłynął od zgłoszenia wniosku (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2012 r., sygn. akt: I UK 18/12, opubl. w LEX nr 1250559, wyrok Sądu Najwyższego z 25 listopada 1998 r., sygn. akt: II UKN 322/98, OSNAPiUS 2000 nr 1, poz. 35 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 1 października 2013 r. w sprawie III AUa 1795/12). Tak więc należy stwierdzić, że beczynność organu rentowego nie stanowi "błędu" w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej.

Co za tym idzie, zdaniem Sądu Okręgowego, wniosek skarżącego z 7 października 2013 r. o zaliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. nie był ponownym wnioskiem, lecz jedynie ponowieniem wcześniej niezadowolonego żądania zgłoszonego we wniosku z 21 kwietnia 2006 r. Do żądania tego – obiektywnie słusznego – organ rentowy nie odniósł się wówczas definitywnie, pozostając w tym zakresie w beczynności. Decyzja z 28 października 2013 r. stanowi swoiste „załatwienie” wniosku ubezpieczonego z dnia 21 kwietnia 2006 roku. Zatem wypłata wyrównania stanowiącego różnicę pomiędzy świadczeniem należnym – prawidłowo obliczoną emeryturą a emeryturą wypłacaną – wbrew stanowisku organu rentowego – nie jest ograniczona czasowo do 3 lat wstecz od daty złożonego w dniu 7 października 2013 roku ponownego wniosku.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. R. prawo do przeliczenia emerytury od dnia nabycia do niej prawa to jest od 28 maja 2006 roku. O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 85 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w sprawie oczywistym jest bowiem, że zachodziły przesłanki do wydania prawidłowej decyzji w terminie ustawowo określonym.

Wyrok ten zaskarżył w całości apelacją z 11 września 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarzucając mu rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a ściślej uchybienia art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez zobowiązanie organu rentowego do przeliczenia emerytury wnioskodawcy od dnia 28 maja 2006 r. tj. ponad trzy lata wstecz od dnia zgłoszenia wniosku, podczas gdy emerytura wnioskodawcy winna być przeliczona najwcześniej od dnia 1 października 2010 r. tj. trzy lata wstecz od dnia zgłoszenia wniosku. Z tego powodu organ rentowy wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i z tego powodu podlega oddaleniu.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd II instancji nie dopatrył się wskazanych przez organ rentowy naruszeń przepisów prawa materialnego, a ściślej uchybienia art. 133 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, do którego to zarzutu ograniczona została w rzeczywistości apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jako, że skarżący nie kwestionował poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, Sąd Apelacyjny ustalenia te podzielił i przyjął je za własne. Podzielił również rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylenia.

W niniejszej sprawie spór skoncentrował się de facto na dacie, od której to organ rentowy powinien wypłacić ubezpieczonemu J. R. należne mu świadczenie emerytalne w prawidłowo ustalonej wysokości. Organ rentowy przyznał bowiem, że wskutek błędu własnego pracownika, mylnie nie zaliczył do stażu pracy okresu pobierania przez wnioskodawcę nauki zawodu w Cechu (...) w R. w zakładzie rzemieślniczym u S. K. od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. Niemniej jednak, w ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z przepisem art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych możliwość przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem rzeczowego okresu ograniczona jest przez ustawodawcę do okresu 3 lat, licząc od

miesiąca złożenia wniosku o to przeliczenie. Organ rentowy zaskarżoną decyzją z 27 marca 2014 r. przeliczył zatem emeryturę wnioskodawcy poczynając od 1 października 2010 r. tj. za okres 3 lat wstecz licząc od miesiąca złożenia ponownego wniosku o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem okresu ubezpieczenia od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. Ubezpieczony „ponowny” wniosek o przeliczenie przyznaj mu emerytury złożył bowiem 7 października 2013 r. Poglądu organu rentowego, pozbawiony głębszej argumentacji tak w treści odpowiedzi na odwołanie i w wywiezionej przez siebie apelacji, Sąd Okręgowy nie zaakceptował.

Stanowisko Sądu I instancji Sąd Apelacyjny w pełni podzielił.

Nie powielając zatem wyczerpującej i ze wszech miar słusznej argumentacji przedstawionej przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wzbogaconej dodatkowo stosownym orzecnictwem Sądu Najwyższego, wypada jedynie podkreślić, że przywołany przez skarżącego art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wbrew twierdzeniom organu rentowego, nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania.

W tym przypadku, jak słusznie wskazał to Sąd I instancji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dopuścił się bowiem błędu w rozumieniu przywołanego przepisu. W judykaturze za dominujący uznaje się pogląd, zgodnie z którym artykuł 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emeryturach i rentach nie obejmuje wszelkich nieprawidłowości postępowania organu rentowego. Błąd organu rentowego, o którym w nim mowa, może być następstwem jego działania, a nie zaniechania. Zatem błędem w tym ścisłym rozumieniu może być jedynie odmowa przyznania świadczenia lub jego zniżenie w wydanej decyzji. Nie jest nim natomiast bezczynność organu rentowego (vide: np. wyrok Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2012, sygn. akt: I UK 18/12, opubl. w LEX nr 1250559, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 1 października 2013 r. w sprawie III AUa 1795/12, opubl. w LEX nr 1400338, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie III AUa 1055/14, opubl. w LEX nr 1651932). Tej zaś właśnie dopuścił się Zakład Ubezpieczeń Społecznych w niniejszej sprawie. Nieprawidłowe postępowanie organu rentowego, a ściślej brak podjęcia wymaganej przepisami aktywności w kierunku rozstrzygnięcia wszystkich okoliczności istotnych dla prawidłowego rozpoznania zgłoszonego wniosku o emeryturę z 21 kwietnia 2006 r., szczegółowo omówione zostało w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Podsumowując jedynie rozważania Sądu Okręgowego przypomnieć należy, że organ rentowy, mimo wszczętego początkowo postępowania wyjaśniającego, co do możliwości zaliczenia do stażu pracy okresu pobierania przez wnioskodawcę nauki zawodu w Cechu (...) w R. w zakładzie rzemieślniczym u S. K. od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r., od momentu uzyskania pierwszej informacji o braku możliwości potwierdzenia tego okresu przez Oddział ZUS w T., zaprzestał następnie prowadzenia jakichkolwiek dalszych, zaplanowanych pierwotnie działań (w tym zwrócenia się z analogicznym zapytaniem do Oddziałów we W. i w I.). Zakład Ubezpieczeń Społecznych w rezultacie nie wydał żadnej merytorycznej decyzji dotyczącej spornego okresu, uniemożliwiając tym samym wnioskodawcy dochodzenie zaliczenia tegoż okresu na drodze sądowej. Uczynił to dopiero decyzją z 28 października 2013 r.

Podzielić należy zatem trafne stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym w niniejszej sprawie brak de facto ponownego wniosku o przeliczenie emerytury, o którym mowa w przywoływanym przez skarżącego art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl przywołanego przepisu dyrektywy w nim wskazane stosuje się zaś wyłącznie w wypadku ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości. Wówczas przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż (1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3 albo (2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt. 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego. Zgłoszony przez ubezpieczonego „ponowny” wniosek z 7 października 2013 r., w którym to J. R. domagał się doliczenia do stażu pracy spornego okresu zatrudnienia, stanowił bowiem w rzeczywistości, jak słusznie wskazał Sąd I instancji jedynie „ponowienie” wcześniej nie załatwionego przez organ rentowy żądania zgłoszonego we wniosku z 21 kwietnia 2006 r.

Reasumując, bezczynność organu rentowego sprzeciwia się, temu by w przedmiotowej sprawie mógł znaleźć zastosowanie przepis art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych. Brak merytorycznego rozstrzygnięcia w kwestii spornego okresu zatrudnienia wskutek opieszałości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie stanowi „błędu” w rozumieniu przywołanego przepisu. Wniosek ubezpieczonego z 7 października 2013 r. o wydanie stosownego rozstrzygnięcia nie jest zaś wnioskiem „ponownym”, gdyż to jeszcze wniosek pierwotny (z 21 kwietnia 2006 r.) w zakresie dotyczącym ww. okresu nauki w Cechu (...) w R. nie został przez organ rentowy w pełni rozpoznany.

Co za tym idzie, dokonując stosownego przeliczenia przyznanej ubezpieczonemu emerytury organ rentowy nie jest w tym wypadku związany czasowym ograniczeniem tego przeliczenia przewidzianym treścią art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy prawidłowo więc nakazał przeliczenie przyznanego J. R. świadczenia z uwzględnieniem spornego okresu nauki od 1 stycznia 1964 r. do 31 grudnia 1966 r. poczynając od chwili nabycia tegoż prawa tj. od dnia 28 maja 2006 r. zgodnie z zasadą opisaną w art. 129 ust. 1 ustawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny, uznając rozstrzygnięcie Sądu I instancji za słuszne i odpowiadające prawu, działając w oparciu o art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

Przewodnicząca: Sędziowie: